

Beniowa

Parafia greckokatolicka w miejscu, dekanat Żukotyń¹. Pierwsza wzmianka o cerkwi pochodzi z 1589 roku z Rejestru Podatkowego². Kolejna cerkiew (greckokatolicka) pw. św. Michała Archanioła została wzniesiona w 1779 r. i była zlokalizowana nad samym Sanem, na jego lewym brzegu. Była to budowla drewniana, trzyczęściowa, w typie bojkowskim. Nad nawą dach namiotowy składał się z czterech załamień, a nad babińcem i prezbiterium - z dwóch³. Cerkiew została opuszczona po tym, jak mieszkańcy zbudowali w 1909 r. nową bardziej okazałą świątynię. Została ona rozebrana w 1927 r., a materiał z niej wykorzystano przy budowie czytelnicy Towarzystwa Proświty⁴.

W 1909 r., dzięki staraniom parocha o. Oleksego Chtieja, została wzniesiona nowa, drewniana cerkiew parafialna pw. św. Michała Archanioła. Budowę nowej świątyni wspomagała firma „Rubinstein & Frommer”, do której należał tutejszy majątek ziemski. Cerkiew greckokatolicka została wykonana w stylu tzw. ukraińskim (narodowym), na planie krzyża greckiego (Ryc. 1). Po obydwu stronach prezbiterium znajdowały się niewielkie zakrystie. Świątynię nakrywało 5 „baniastych” dachów, zwieńczonych pseudolatarniami. Cerkiew otaczało poddasze oparte na profilowanych wypustach wieńców zrębów. Cała budowla miała imponujący wygląd, zarówno pod względem wielkości jak i architektonicznej kompozycji. Cerkiew została poświęcona w 1910 r.⁵ Podczas I wojny światowej budynek został częściowo zniszczony, ale już w 1919 roku, staraniem ks. Tymczuka, przeprowadzono jego remont. Przed II wojną światową w beniowskiej cerkwi każdej niedzieli odbywały się dwa nabożeństwa⁶. Cerkiew spalono wraz z zabudowaniami podczas wysiedleń mieszkańców wsi w 1947 r.⁷.

Ryc. 1. Beniowa. Cerkiew greckokatolicka z 1909 r. *Źródło: Kryciński S. 2005, s. 193.*

¹ Budzyński S. 1993. Ludność pogranicza polsko-ruskiego w drugiej połowie XVIII w., T. II. Przemyśl-Rzeszów, s. 75.

² Była to cerkiew prawosławna. Zob. Slobodjan W. 2003. Cerkwy Turkiwskowo rajonu. Lwów, s. 22

³ Slobodjan W. 1998. Cerkwy Ukrainy. Peremyska eparchia. Lwów, s. 672

⁴ Slobodjan W. 2003. Op. cit., s. 22.

⁵ Szematyzm... na bożyj rik 1918, s. 28

⁶ www.cerkwie.zapomniane.beniowa

⁷ Slobodjan W. 2003. Cerkwy Turkiwskowo rajonu. Lwów, s. 22